

AdRem

Nummer 3, Mei 2025, Jaargang 45

Inhoud

Wat er allemaal aan de hand was	2	Steengoed	9
Plant van de maand maart	4	Met een boekje in een hoekje	10
Fotogalerij	5	Uit de oude doos	12
Fotogalerij	6	Onder ons gezegd	13
Wilde mutanten	7	Jaarprogramma 2025	14
Twee hobby's gemakkelijk te combineren	8		

Succulenta—Afdeling “De Achterhoek”

Opgericht september 1975

Bestuur

Verenigingsavonden:

Iedere tweede donderdagavond van de maand in "Kruidenhof te Mallum" In Eibergen. Aanvang 20:00 uur.

Contributie:

Lidmaatschap € 20,- per jaar.

Naast de contributie voor de afdeling, moet er ook nog € 30,- contributie aan de landelijke vereniging "Succulenta" betaald worden.

Informatie:

Voor informatie over de vereniging kunt u op de hiernaast staande adressen terecht, of op de verenigingsavonden zoals hierboven vermeld staat.

Voorzitter:

Theo Rengelink
Geleijnsestraat 48
7009 KE Doetinchem
0314 324154

Secreresse:

Annie Heijnen,
Kuipersweg 9
7107 BC Winterswijk
0543 564314

Penningmeester:

Diddy Hoogstraten
Rozenkamp 8
7151 VN Eibergen
0545 472778

Leden:

Trudy Welman
Julianastraat 17
7161 CP Neede
0545 295813

Jurrie Hardiek,
M. Krusemanstraat
122
7513 HM Enschede
053 4301499

Foto voorpagina: gemaakt door Piet Hoogers

Wat er allemaal aan de hand was

Nu ik dit schrijf is het voorjaar in alle hevigheid losgebarsten! Het blad komt aan de bomen, de voorjaarsbloeiers bloeien of hun leven ervan afhangt en in de kas hebben alle planten zich weer volgezogen na de eerste watergift begin april. Bij de *Rebutia*'s worden de eerste bloemknopjes in de vorm van rode puntjes zichtbaar en een kleine *Pachypodium* begint weer zijn eerste blad van dit jaar te maken.

Begin april is ook Karin, de schildpad die nog in de kas in winterslaap zat, wakker geworden. In een warm badje spoelden we haar ogen weer schoon die vol met turf zaten na het ingraven. We wachten nog even met Herman bij haar in de kas zetten tot na onze vakantie, dan kunnen we ze beter in de gaten houden en kan Karin even rustig opstarten zonder zo'n hitsig mannetje die lastig doet.

5 april hadden we ook weer de eerste cactusbeurs bij Ubink, zoals altijd leuk om de verder weg wonende contacten weer eens te spreken. De dag ervoor had ik nog cactusboeken opgehaald bij de weduwe van een overleden lid in Doetinchem. Hij was meer dan veertig jaar lid geweest van de Succulenta en had nog veel boeken en dus Succulenta's. Een paar bijzondere oude boeken, zoals van Duursma en Schwantes, heb ik mee naar Ubink genomen en aan Theo Heijnsdijk gegeven voor de tweedehandsboekenmarkt. Een paar boeken heb ik zelf gehouden en de rest geef ik aan Denise voor de plantenkringloop. Het eerste deel van de Succulenta's heb ik gisteren opgehaald, de rest moest ze nog uitzoeken en zal ze me nog een keer voor bellen.

Thuis had ik nog veel oudere jaargangen liggen, zodat ik ze eerst maar eens ben gaan uitzoeken. Vanaf 1960 tot nu heb ik compleet, behalve 1974. Van de jaren vanaf 2000 heb ik het nodige dubbel, dus die geef ik aan Lothar Luhr, die zocht nog een heel stel jaargangen. De overige geef ik dan ook aan Denise, als ze nog plek heeft tenminste. Dus als iemand nog op zoek is naar complete jaargangen van na 2000, laat het weten!

12 april zijn Henk en ik dan naar de algemene ledenvergadering van de Succulenta in Alkmaar geweest. Henk werd gehuldigd voor 50 jaar lidmaatschap en mocht een speldje in ontvangst nemen. Tijdens de vergadering hebben Henk en ik kennis gemaakt met Doan Tran, een enthousiast nieuw lid uit Enschede die meteen eventjes algemeen bestuurslid van de Succulenta werd. Op donderdagavond heeft ze helaas geen tijd, maar ik heb haar wel uitgenodigd voor ons uitje op 28 juni, dan kan ze vast kennis maken met de club. Ze kan haast niet wachten om meer plantenliefhebbers in de buurt te leren kennen. In dit kader heb ik haar, in overleg, ook vast het e-mailadres van Jurrie gegeven, dan kunnen ze elkaar misschien een keer bezoeken.

En dan ga ik over vier dagen alweer met Saskia voor twee weken naar Sardinië. We vliegen naar Olbia in het noorden en hebben dan een huurauto en verblijven in twee verschillende huisjes. Eerst een week in het midwesten en daarna een week in het noordoosten. Zo bekijken we eerst de noordkant van het eiland en bewaren dan het zuiden voor een volgende reis.

Dit is de eerste keer in jaren dat we in het voorjaar op vakantie gaan. Hopelijk gaan we dan lekker veel bloemen (orchideeën), reptielen en amfibieën zien. Vooral de landschildpadden hopen we in het wild te gaan spotten. Op Kos hebben we onze eerste Moorse landschildpadden gezien, dat was geweldig!

En als we dan straks terugkomen wachten de cactusbloemen alweer op ons, dus zelfs de terugreis kijk ik nu al naar uit. En dan met verse moed alle planten weer naar hun zomerkwartier verplaatsen. Het eerste kratje Rebutia's staat al in de moestuin, bij wijze van proef, de regen kan denk ik geen kwaad als ze goed aan de groei zijn en dat zijn ze, dus we gaan het zien.

Theo

Plant van de maand maart

Chamaecereus luisramirezii

Deze cactus is pas zeer recentelijk beschreven namelijk in 2018. De plant werd gevonden in het Argentijns-Boliviaans grensgebied door een cactuskweker, meneer Luis Ramirez Pinto, dus de naam had nog langer kunnen zijn. Hij groeit daar tussen 800 en 2200 meter hoogte. Hij vond de plant in 2004, maar ze werd pas later geldig beschreven door Lodé en Carlier in Cactus Adventures. De plant werd eerst per abuis voor een *Aporocactus* aangezien, maar die komt voor in Mexico en heeft zygomorfe bloemen.

De plant is makkelijk te vermeerderen zowel door zaaien als door stekken. De plant heeft stammetjes met 9-10 ribben die 50 cm lang kunnen worden en naar beneden hangen. Ze lopen naar het einde toen smal uit. Hij kan 10 graden vorst verdragen. Hij kan goed buiten gekweekt worden in de zomer, maar je moet oppassen dat hij niet teveel water krijgt. Hij is een broertje van *Chamaecereus silvestrii*, maar die heeft staande stammetjes.

Foto 1: *Chamaecereus luisramirezii*

Het geslacht *Chamaecereus* is in 1922 opgericht door Britton en Rose. De typeplant was *Ch. silvestrii*. In 1967 werd *Ch. silvestrii* ondergebracht in het geslacht *Lobivia* door G. Rowley en in 1983 bij *Echinopsis* door Friedrich en Glätzle en in 2006 werd de plant door Hunt en consorten *Echinopsis chamaecereus* genoemd. *Echinopsis silvestrii* werd als aparte soort beschreven. Snapt u het nog? Maar het gaat nog verder.....In 2012 deden Schlumpberger en Renner een moleculaire studie. Daaruit bleek dat *Echinopsis chamaecereus* tot een andere clodus behoort waardoor *Ch. silvestrii* weer een geldige naam is. *Ch. schreiteri* en *Ch. saltensis* behoren ook tot dit geslacht. Voor de helderheid heeft *Ch.*

saltensis ook de naam *Lobivia saltensis* en *Ch. schreiteri* als *Lobivia schreiteri*.

De bloemen van *Ch. luisramirezii* zijn 5-7 cm in doorsnee en oranje tot steenrood van kleur. Ik hoop dat ik ze dit jaar aan mijn nog kleine plantje mag aanschouwen.

Philip Deumer

Fotogalerij

Verzorgd door Piet Hoogers.

Foto 2

Foto 3

Foto 4

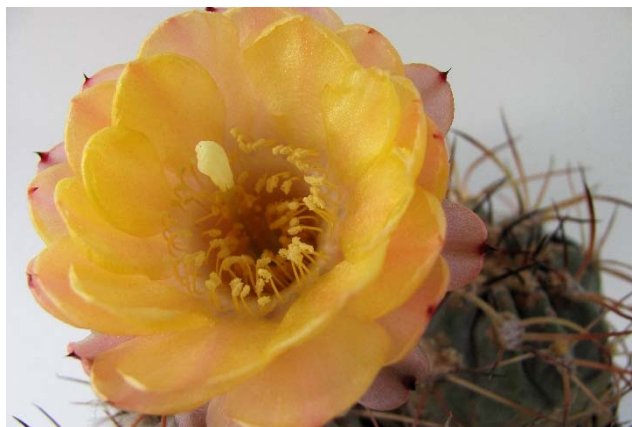

Foto 5

Foto 6: Sulcorebutia

Foto 7

Fotogalerij

Verzorgd door Trudy Welman.

Foto 8: *Austrocylindropuntia verschaaffeltii*

Foto 9: *Euphorbia genoudiana*

Foto 10: *Euphorbia gottliebii*

Foto 11: *Euphorbiacacp saintemariensis*

Foto 12: *Parodia magnifica*

Foto 13: *Strombocactus disciformis*

Wilde mutanten

Nandina domestica: veranderde bladvorm

Nandina domestica, Nederlandse naam : hemelse bamboe, is een vrij kleine groenblijvende heester die van oorsprong uit Oost-Azië komt. Wij planten ze met enige regelmaat aan in tuinen bij klanten van ons. Dit voorjaar viel me een plant op die met twee andere een groepje vormt. Deze plant viel op doordat de bladeren een stuk smaller zijn dan bij de gewone vorm. Omdat de plant bovenin aardig vol begon te worden heb ik er een stel takken uitgezaagd en deze vervolgens thuis gestekt. Ik hoop dat de smalle bladervorm behouden blijft, zodat ik misschien straks een plant heb met afwijkend blad.

Foto 14

Foto 15

In Ierland heb ik een mooie dun gebladerde versie van een *Rhamnus frangula* gezien, de vuilboom. Deze plant had heel mooi uniform smal blad en werd *Asplenifolium* genoemd, oftewel met blad als van een steenbreekvaren. Misschien kennen jullie ook wel de asplenifolium groeivorm van de beuk, *Fagus sylvatica*. Dit is een heel sierlijke beuk met dun blad, die je af en toe in botanische tuinen of arboreta tegen kunt komen. Zo heb ik een magnifiek exemplaar van deze beuk gezien in de botanisch tuin in Bonn.

Deze beuken worden wel meestal geënt en blijven dan volgens de bomenkwekers een kwakkelende groeier. Hopen dus dat mijn Nandina stekjes het gaan doen zonder dat ik ze moet enten, zover reikt mijn kennis nog niet.

Waar deze bladmisvormingen vandaan komen is me een raadsel, ik houd het maar op een klassieke mutatie.

Volgende keer zal ik weer een cactus of vetplant behandelen.

Theo

Twée hobby's gemakkelijk te combineren

Ook deze maand weer drie mooie inheemse planten.

Als eerste muurpeper (*Sedum acre*) uit de vetplantenfamilie (*Crassulaceae*) Een vaste plant die vaak niet hoger wordt als 10 cm.

Foto 16: *Sedum acre*

Foto 17: Bloem

De gele bloemen verschijnen van juni tot in augustus. De plant komt voor op droge zandgrond in het felle zonlicht. Zoals in de duinen, maar ook tussen tegels en stenen. Maar ook vaak in de middenberm van snelwegen.

De plant bevat stoffen als sedridine, sedamine, sedinone en isopelletierine.

Die de pittige, scherpe smaak geven vandaar de naam muurpeper en licht giftig zijn. Het effect is dat ze bloedstelpend is bij wonden. Maar bezorgd wel blaren en rode uitslag op de huid. Vroeger werd het gebruikt om likdoorns zacht te maken. Van de naam *Sedum* is de herkomst onbekend, terwijl *acre* scherp betekend naar de scherpe smaak.

Foto 18: *Ranunculus ficaria*

De tweede plant is nu aan het bloeien namelijk speenkruid (*Ranunculus ficaria*) uit de ranonkelfamilie (*Ranunculaceae*). Het is een vaste plant met kleine bollen in de vorm van een speen vandaar de naam speenkruid. De bloeitijd van dit plantje met zijn opvallende gele bloem, is van februari tot in april. De standplaats is een zonnige tot lichte schaduw met een licht vochtige grond. De naam *ficaria* is afgeleid van de Latijnse naam *ficus* wat vijg betekend.

Foto 19: *Stellaria graminea*

De derde plant is grasmuur (*Stellaria graminea*) uit de anjerfamilie (*Caryophyllaceae*). Ook weer een vaste plant. Deze wordt tot 90cm hoog en de witte bloemen verschijnen van mei tot juli. De plant komt voor op matig voedselrijke graslanden.

De naam *Stellaria* komt van het Latijnse stella wat ster betekend, hetgeen slaat op de bloem die met zijn kroonbladeren op een ster lijkt. Terwijl *graminea* grasachtig betekend.

We gaan weer een mooie tijd tegemoet zowel in de tuin als in de kas. Maar ook buiten in de natuur wordt het interessant. Ik zou zeggen geniet van al dat moois.

Jur

Steengoed

***Viburnum x hillieri* 'Winton' - Een sierlijke bladverliezende heester voor elke tuin**

De *Viburnum hillieri* 'Winton' is een sierlijke en relatief onbekende bladverliezende heester die zeker meer aandacht verdient in de tuin van de plantenliefhebber. Deze cultivar is ontstaan uit een kruising tussen *Viburnum erubescens* en *Viburnum henryi*. De *Viburnum hillieri* 'Winton' is een compacte struik die langzaam groeit tot een hoogte van circa 1,5 tot 2 meter en heeft een mooie opgaande, enigszins spreidende groeiwijze. Het frisgroene blad verkleurt in de herfst naar warme tinten geel, oranje en rood, wat deze plant bijzonder aantrekkelijk maakt in het najaar. In de winter is de heester bladverliezend, maar in een zachte winter kan een gedeelte van het blad aan de heester blijven.

Foto 20: *Viburnum hillieri* Winton

Foto 21: Bloem van de *Viburnum hillieri* Winton

Begin zomer, rond juni, verschijnen er losse schermvormige bloemen met kleine, crèmewitte bloempjes. Deze bloemen trekken bijen en andere bestuivers aan, wat 'Winton' ook tot een ecologisch waardevolle plant maakt. Na de bloei ontwikkelen zich decoratieve blauwe tot zwarte bessen, die graag gegeten worden door vogels.

Onderhoud en standplaats

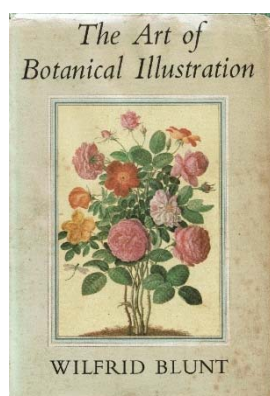
De *Viburnum hillieri* 'Winton' is gemakkelijk in onderhoud. Hij groeit het best op een humusrijke, vochtige goed doorlatende grond en staat graag in de halfschaduw tot zon. Volle schaduw wordt minder goed verdragen. Snoeien is nauwelijks nodig, maar kan na de bloei om de vorm te behouden.

Deze heester is goed winterhard (tot circa -20 °C) en kan ook in kleinere tuinen of als solitair geplant worden. Met zijn seizoensgebonden sierwaarde en bescheiden eisen is 'Winton' een ideale keuze voor wie op zoek is naar een charmante, onderhoudsvriendelijke toevoeging aan de tuin.

Trudy

Met een boekje in een hoekje

The Art of Botanical illustration

Op de cactusavond in februari kreeg een heel stel boeken van Albert Hofman, voor mij meegenomen door Henk. Het eerste boek dat ik uitgelezen heb is bovengenoemde, geschreven door Wilfrid Blunt.

Deze ben ik als eerste gaan lezen omdat het onderwerp zo interessant is en dit boek opviel als het boek met de meeste tekst en dus de meeste informatie. Dit boek is de vierde uitgave uit 1950, uitgegeven door Collins uitgeverij, Engeland. Het is dus ook in het Engels geschreven, zoals de titel al deed vermoeden.

304 pagina's opgedeeld in 24 hoofdstukken lijkt veel, zeker omdat het boek spaarzaam van afbeeldingen is voorzien, maar de aangename schrijfstijl zorgt ervoor dat je het bijna niet weg kunt leggen. Ik had hem ten minste binnen drie weken uit. De handzame hoofdstukken geven de lezer de mogelijkheid elke dag 1 of 2 stukken te lezen zodat het niet saai wordt en, belangrijker voor mij persoonlijk, je brein de tijd krijgt alle informatie te verwerken. Want veel informatie is het zeker. Het begint met een algemene verhandeling over het begrip 'botanisch artiest' en behandelt dan in chronologische volgorde de geschiedenis van het vak, met voor de grotere artiesten zoals bijv. Redouté en de Bauers, ieders een eigen hoofdstuk.

Ook Curtis' botanical magazine wordt besproken maar het begon allemaal al bij de oude Grieken of beter gezegd de mensen uit de oude steentijd (paleolithicum, ouder dan ± 10.000 jaar). Er staat een mooie afbeelding van een tak met blaadjes, ingekrast in een stuk dierenbot. Dit is dan ook meteen alles uit die oude steentijd, maar het spreekt zeker tot mijn verbeelding. De Grieken, zo'n twee eeuwen voor het begin van de jaartelling, maakten al mooie afbeeldingen waarmee je soorten kon herkennen. Die verschenen dan meestal in medische boeken omdat toen planten voornamelijk werden gezien als de bron van verschillende geneesmiddelen en minder als een bron van schoonheid. Alleen jammer dat in de daaropvolgende millennia de 'artiesten' zelf niet meer naar de planten konden/wilden kijken, maar alle bestaande Griekse afbeeldingen eindeloos gekopieerd werden en dus zeker tijdens de middeleeuwen er geen

afbeeldingen in omloop meer waren waarop je ook maar iets van een aparte plant/soort kunt herkennen.

Dit verbeterde in de tijd van de ontdekkingsreizigers als Tasman, Cook en consorten. Op de meeste van deze reizen was er een botanicus aan boord die alles vast probeerde te leggen wat hij nog niet kent. Aangezien het wetenschappelijke aspect voorop stond, waren het vaak vrij technische tekeningen, heel goed ter determinatie, misschien iets minder geschikt om bijvoorbeeld aan de muur te hangen.

Dit schoonheidsaspect werd belangrijker toen er rijken (vaak dames) kwamen met een grote botanische collectie planten en een voorliefde voor mooie bloemen. Dit resulteerde dan bijvoorbeeld in de tekeningen van de rozen van Marie Antoinette, meesterlijk geschilderd/getekend in aquarel door Redouté. Redouté heeft ook veel cactus afbeeldingen gemaakt voor de Candolle, een botanicus, gemaakt in het begin van de 19de eeuw. Deze staan afgebeeld in weer een ander boekje, de cactustekeningen van Redouté, maar daarover denk ik later meer. Persoonlijk vind ik Ehret tot een van de betere kunstenaars behoren, waar hem dat in zit is lastig uit te leggen en heeft denk ik te maken met smaak. Zoals gezegd worden aan het einde van het boek de grote kunstenaars opgenoemd en apart behandeld. Ook wordt er ingegaan op grondbeginselen van planten tekenen voor determinatiedoeleinden, heel leerzaam, zo lees je ook eens waarom ze iets wel of niet afbeelden.

Het enige vlak waarop dit boek misschien iets te kort schiet zijn de daadwerkelijke afbeeldingen. Deze zijn vaak in zwart wit en door het handzame formaat van het boek aan de kleine kant.

Bij de boeken die ik van Albert kreeg zat echter ook een groot formaat boek, *The art of botanical illustration*, welke ik volgende keer zal bespreken. Als mensen dit boek willen lenen, raad ik dan ook aan om beide boeken te lenen, doe even een seintje, dan neem ik ze beiden mee naar de volgende avond.

Theo

Foto 22: Clubavond maart 2025

Uit de oude doos

Van Gelder - AdRem, april-mei 1980

APRIL-MEI

Bij velen onbekend en door vele anderen vergeten is het feit dat cactussen het best en mooist gedijen bij sterke temperatuurverschillen, niet alleen tussen zomer en winter, maar ook en vooral tussen dag en nacht. Juist daarom en om het enorm belangrijke gegeven van frisse lucht, is het uitplanten van cactussen tijdens de zomermaanden, in open lucht en volle grond, verre te verkiezen boven elke andere kweekwijze, zelfs die in een kas. Zodra er geen nachtvorsten meer dreigen kunnen we naar buiten; vereist is wel enige oplettendheid in verband met te veel neerslag: een gemakkelijk aan te brengen en weg te nemen afdakje van plastic folie is eigenlijk wel noodzakelijk in ons wisselvallige klimaat. Gaan de planten niet naar buiten, haal dan wel zoveel mogelijk frisse lucht naar binnen in bak of kas, want dat is het beste voorbehoedmiddel tegen zonbrand, schimmels en algen, en het te hoog oplopen van de temperatuur. Als u de cactussen er aan gewent kunnen ze volle zon gemakkelijk verdragen en is "kalken" volkomen overbodig. Het overpotten moet nu wel haast klaar zijn alleen de vroegbloeiers wachten liever tot de nazomer. Het is nu ook de tijd om zonder kunstmatige belichting en verwarming te gaan zaaien. Vooral proberen, want als het wat lukken wil, is dit juist het mooiste onderdeel van onze liefhebberij. En met wat aandacht lukt het best, zelfs in de vensterbank. De temperatuur hoeft echt niet constant 28 gr.C. te bedragen afwisseling daarin is ook voor de ontkieming van groot belang. Nog even iets over dat "kalken". Wie nog al wat zon- en lichtgevoelige planten heeft of twijfelgevallen (Gymno's bv) dicht onder het glas heeft staan, kan natuurlijk beter wel wat kalk ter bescherming aanbrengen; gewone witkalk regent te snel weg en is niet zo best voor de planten als het in het gietwater terecht komt; het afregenen wordt vrij goed voorkomen als de kalk niet in water maar in melk wordt opgelost, maar dan neemt het wel weer veel meer licht weg. Het best is wat de tuinders gebruiken: "temperzon", dat regent net langzaam genoeg af om een hele zomer te duren en als de winter komt het glas weer helder te doen zijn. Nog een voordeel: deze kalk wordt in vochtige toestand, dus bij regen en donker weer, vrijwel 100% transparant; dus haast geen lichtverlies. Ook voor enten is de tijd weer aangebroken, maar daarover (en over zaai problemen) gaan we op de vergadering praten. We zijn al aan het nevelen, denk ik, en aan het overbroesen, maar geleidelijk aan kan worden overgegaan tot water geven in geleidelijk toenemende hoeveelheden. Kijk vooral veel naar je planten want ze zijn nu op z'n mooist en alle tijd is maar kort. Veel plezier erbij!

v(

Onder ons gezegd

Onder ons gezegd maart en april 2025

Verslag van de praktijkavond op donderdag 13 maart.

Trudy heeft een nieuwe knie gekregen wat goed gelukt is. Jan Dankbaar heeft een hartinfarct gehad en is ook weer aan de beterende hand. Ook Bennie Woerts gaat na zijn herseninfarct langzaam weer vooruit. Allemaal beterschap gewenst.

Theo heeft allerlei substraten meegebracht en vertelt hier iets over. Bovendien zijn er wat Rebutia's en Sansevieria's die moeten worden gescheurd. Er worden ervaringen uitgewisseld en ook nog enkele probleemplanten besproken. Het was een interessante en leerzame avond. Theo heeft zich weer erg uitgesloofd. Hartelijk dank hiervoor.

Op 10 april gaf Henk Viscaal een lezing over Chili. Ze zijn daar met z'n vieren naar toe geweest, waaronder ook Gerrit Melissen. Henk ging al voor de derde keer. Ze hebben een tussenlanding gemaakt in Atlanta. Ze bezoeken o.a. Parc Nacional waar heel mooie planten staan en alles heel schoon. Een gedeelte van het park was een regenwoud. Veel prachtige clusters van copiapoa's en ook mooie landschappen.

De tuinavonden zijn op 8 mei bij Trudy en op 12 juni bij Jurrie. De adressen volgen nog bij de uitnodigingen. Het reisje staat gepland op zaterdag 28 juni, het doel is arboretum Gimborn in Doorn en kwekerij Lakerveld in Lexmond. Onze jubileumavond is op 11 september.

Wij zijn met een aantal mensen naar de open dag bij Gert Ubink geweest op 5 april. Zaterdag 12 april was de rotsplantendag in Utrecht bij de botanische tuin en bovendien was de algemene vergadering van Succulenta in Alkmaar. Theo en Henk zijn daar naar toe geweest. Henk en ook ik zelf zijn 50 jaar lid van Succulenta.

Annie

Foto 23: Lezing Henk Viscaal over Chili

Jaarprogramma 2025

Januari	9	Lezing door Theo Rengelink.
Februari	13	Jaarvergadering en lezing door Trudy Welman.
Maart	13	Praktijkavond
April	10	Lezing door Henk Viscaal.
Mei	8	Tuinbezoek.
Juni	12	Tuinbezoek.
	28	Reisje.
Juli	10	Kruidentuin.
Augustus		Vakantie.
September	11	Jubileumavond met Gert Ubink.
Oktober	9	Ruilavond.
November	13	Gast spreker.
December	11	Foto- en praatavond.

Open Dag

Zaterdag 11 april 2026

Mijnsherenweg 20

1433 AS Kudelstaart

Tel. 0297 326889

